

УДК 636.939.084.522:612.015.3

КУЗЬМЕНКО О.А., канд. с.-г. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

ПЕРЕТРАВНІСТЬ КОРМІВ МОЛОДНЯКОМ НУТРІЙ НА ВІДГОДІВЛІ

За даними науково-господарського дослідження встановлені показники перетравності поживних речовин у молодняку чорних нутрій на відгодівлі за згодовування повнораціонних напіввологих мішанок.

Досліджено, що найкраще відсаджений молодняк нутрій у віці 6 місяців за даного способу годівлі перетравлює безазотисті екстрактивні речовини (89,3 %) та органічну речовину (83,8 %), що пояснюється біологічними особливостями травного каналу та здатністю краще перетравлювати крохмаль і цукор.

Перетравність сирого протеїну становила 76,7 % від загального вмісту у кормовій суміші, а сирого жиру – 69,3 %. Сиру клітковину молодняк чорних нутрій перетравлює погано, цей показник становив 48,5 % від вмісту у повнораціонній напіввологій мішанці.

Ключові слова: молодняк нутрій, відгодівля, корм, повнораціонна напівволога мішанка, перетравність, обмін речовин, система годівлі.

Постановка проблеми. Нутріївництво є однією з найбільш перспективних галузей хутрового звірівництва, яка базується на порівняно дешевих та доступних рослинних кормах і як продукцію дає не тільки цінні хутрові шкурки, але й поживне дієтичне м'ясо [2].

В Україні є всі необхідні природно-кліматичні умови для поліпшення цієї галузі. Водночас, якісні та кількісні показники продуктивності нутріївництва відстають від сучасних потреб виробництва і не відповідають, певною мірою, потребам споживачів. Це пояснюється рядом об'єктивних причин, зокрема – відсутність науково обґрунтованих норм згодовування мікроелементів та вітамінів усім виробничо-віковим групам нутрій, які б відповідали їх біологічним особливостям та фізіологічним потребам з метою отримання якісної екологічно чистої та конкурентоспроможної продукції [3, 5].

Фізіологічний стан та рівень продуктивності тварин значною мірою визначається роботою травного каналу та біологічними особливостями травлення. На рівень перетравності впливає вид тварин, вік, склад і величина кормової даванки, вміст клітковини, підготовка кормів до згодовування та режим згодовування [1, 7].

Щоб правильно оцінити повноцінність кормів, треба знати перетравність поживних речовин, що входять до їх складу. У раціоні може бути достатня кількість поживних речовин, але якщо він складається з важкоперетравних компонентів (деревні гілки, перестояна трава, огрубіле сіно), то цінність його незначна [2, 6]. Нині недостатньо розкритими залишаються питання перетравності поживних речовин нутріями за різних способів годівлі упродовж виробничого періоду. Тому вивчення перетравності поживних речовин для відсадженого молодняку нутрій за годівлі повнораціонними напіввологими мішанками є актуальним.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питанням удосконалення технології виробництва продукції галузі нутріївництва присвячені публікації Балакирева М., Беспятых О., Вакуленка І., Герасимец Т., Жинчин М., Кладовщикова В., Свириденко К. та ін. У своїх дослідженнях автори розв'язують проблематику щодо відродження та розвитку нутріївництва, удосконалення системи годівлі та утримання.

Норми годівлі нутрій диференційовані залежно від віку, живої маси, фізіологічного стану та умов утримання. Тому, залежно від господарських умов для годівлі нутрій застосовують такі способи: повнораціонними напіввологими мішанками, повнораціонними гранульованими комбікормами та комбінований спосіб годівлі. Раціональним типом годівлі взимку є концентратний або концентратно-коренеплідний, а влітку – концентратно-трав'яний [4]. Отже, залежно від типу та способу годівлі змінюється перетравність поживних речовин в травному каналі нутрій.

Метою досліджень було вивчити перетравність поживних речовин для відсадженого молодняку нутрій за годівлі повнораціонними напіввологими мішанками упродовж виробничого періоду.

Матеріал і методика дослідження. Дослідження проведені у СФГ „Надія” Черкаської області у стандартних умовах утримання, механізації та автоматизації виробничих процесів, відповідно до технології виробництва продукції. Нутрії утримують у закритому опалювальному примі-

щенні у металевих клітках з сітчастими вигулами. Годівлю тварин організують на базі діючих норм (А.П. Калашніков, 1985), які відображають добову потребу тварин у поживних речовинах та обмінній енергії за віком, живою масою, сезоном року і фізіологічним станом. Спосіб годівлі повнораціонними напіввологими мішанками із подрібнених концентрованих, зелених, соковитих та грубих кормів використовують для відсадженого молодняку, який полягає у тому, що 40–45 % суміші згодують вранці і 55–60 % – увечері. Орієнтовне співвідношення в мішанці концентрованих і зелених або інших соковитих кормів за масою 1:1,5. У міру огрубіння трави її кількість в суміші зменшують до 0,5 частини на одну частину концентрованих. Узимку мішанку роблять густішою, зменшуючи даванку коренеплодів. Для запобігання закиданню залишки корму щоденно видаляють з годівниць.

У ході науково-господарського експерименту проведений балансовий дослід з метою вивчення перетравності поживних речовин напіввологої сумішки відгодівельним молодняком чорних нутрій. Для дослідів за принципом пар-аналогів відібрано 10 голів нутрій віком 6 місяців (5♀+5♂), живою масою самок в середньому 4150 г, а самців – 4780 г.

Результати досліджень та їх обговорення. В 100 г кормової суміші міститься, г: дерть ячмінна – 13,8, дерть кукурудзяна – 7,4, дерть горохова – 1,7, висівки пшеничні – 4,2, макуха соняшникова – 1,1, рибне борошно – 1,1, люцернове борошно – 5,3, буряки кормові – 31,8, картопля варена – 31,8, кормові дріжджі – 1,5, трикальційфосфат – 0,2 та сіль лизунець (рис. 1).

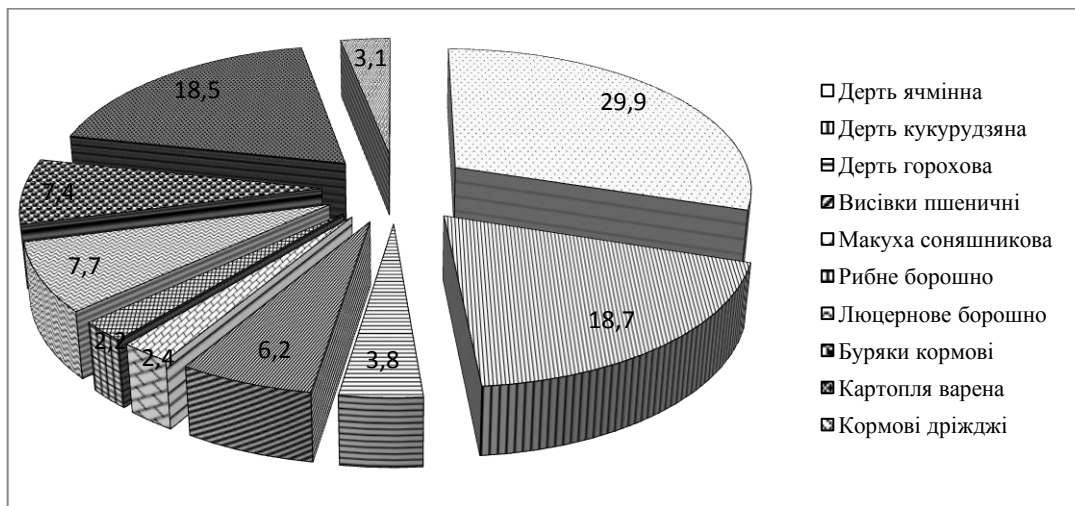

Рис. 1. Структура кормової суміші для нутрій на відгодівлі, %.

У структурі сумішки концентровані корми займають 74 % енергетичної поживності раціону. Коренеплоди та картоплю згодують у кількості 26 % енергетичної поживності раціону.

Поживність кормової сумішки для відсадженого молодняку нутрій віком 6 місяців наведено у таблиці 1.

Таблиця 1 – Концентрація енергії і поживних речовин у сухій речовині кормосуміші для молодняку нутрій

В 100 г сухої речовини міститься:	Вік нутрій 6 місяців
Обмінної енергії, МДж	2,13
Сирого протеїну, г	22,8
Перетравного протеїну, г	18,2
Сирого жиру, г	6,44
Сирої клітковини, г	16,41
Кальцію, г	1,43
Фосфору, г	1,32

З наведених даних видно, що піддослідні нутрії споживали раціони, поживність яких повністю відповідала встановленим нормам згідно з віковим періодом.

Оскільки поживність і продуктивна дія корму залежить не тільки від хімічного складу, а й перетравності, в експерименті досліджували перетравність поживних речовин кормової суміші залежно від способу годівлі (табл. 2).

Таблиця 2 – Коефіцієнти перетравності поживних речовин кормів (n=10, M±m), %

Показник	Кормова суміш
Органічна речовина	83,8±0,86
Сирий протеїн	76,7±0,64
Сирий жир	69,3±1,41
Сира клітковина	48,5±1,17
БЕР	89,3±0,85

З даних таблиці видно, що перетравність усіх поживних речовин кормової суміші у молодняку нутрій висока, проте найкраще перетравлюються безазотисті екстрактивні речовини (89,3 %) та органічна речовина (83,8 %). Перетравлення сирого протеїну становить 76,7 %, а сирого жиру – 69,3 %. Найменше нутрії перетравлюють сиру клітковину, перетравність якої склала 48,5 % від її вмісту у кормосуміші.

Таким чином, перетравність поживних речовин господарської кормової суміші за годівлі повнораціонними напіввологими мішанками упродовж виробничого періоду у молодняку нутрій на відгодівлі досить висока.

Висновки та перспективи подальших досліджень. 1. Згодовування молодняку нутрій повнораціонної напіввологої мішанки позитивно впливає на показники перетравності поживних речовин. 2. Найкраще за годівлі повнораціонними напіввологими мішанками упродовж виробничого періоду молодняк нутрій перетравлює безазотисті екстрактивні речовини (89,3 %) та органічну речовину (83,8 %).

Перспективою подальших досліджень є вивчення впливу жиророзчинних вітамінів на продуктивність і обмін речовин молодняку нутрій.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Балакирев А.Н. Перспективный объект клеточного пушного звероводства / А.Н. Балакирев // Зоотехния. – 2010. – № 2. – С. 27–28.
2. Гладилов Ю.И. Беглый взгляд на звероводство США / Ю.И. Гладилов // Кролиководство и звероводство. – 2010. – № 4. – С. 2–6.
3. Ильина Т.Н. Закономерности распределения витаминов А и Е в организме пушных зверей / Т.Н. Ильина, И.В. Баишникова // Кролиководство и звероводство. – 2010. – № 2. – С. 13–15.
4. Неведов Г.Г. Использование органических кислот в кормосмесях для пушных зверей / Г.Г. Неведов, Н.Н. Лоенко, И.Е. Чернова // Кролиководство и звероводство. – 2012. – № 2. – С. 8–11.
5. Семенюк Л. Особливості розведення нутрій / Л. Семенюк // World Meat Technologies. – 2011. – № 5–6. – С. 42–44.
6. Стахова В. Нутрії повертаються / В. Стахова // Агро-світ України. – 2010. – № 9/10. – С. 28–29.
7. Jacoby C. A review of the literature on the worldwide distribution, spread of, and efforts to eradicate the coypu / C. Jacoby, B. Leonard // Wildlife society bulletin. – 2002. – Vol. 30, № 1. – P. 162–175.

REFERENCES

1. Balakirev A.N. Perspektivnyj obekt kletocznego pushnogo zverovodstva / A.N. Balakirev // Zootehnija. – 2010. – № 2. – S. 27–28.
2. Gladilov Ju.I. Beglyj vzgljad na zverovodstvo SShA / Ju.I. Gladilov // Krolikovodstvo i zverovodstvo. – 2010. – № 4. – S. 2–6.
3. Il'ina T.N. Zakonomernosti raspredelenija vitaminov A i E v organizme pushnyh zverej / T.N. Il'ina, I.V. Baishnikova // Krolikovodstvo i zverovodstvo. – 2010. – № 2. – S. 13–15.
4. Nefedov G.G. Ispol'zovanie organicheskikh kislot v kormosmesjah dlja pushnyh zverej / G.G. Nefedov, N.N. Loenko, I.E. Chernova // Krolikovodstvo i zverovodstvo. – 2012. – № 2. – S. 8–11.
5. Semenjuk L. Osoblivosti rozvedennja nutrij / L. Semenjuk // World Meat Technologies. – 2011. – № 5–6. – S. 42–44.
6. Stahova V. Nutrii povertajut'sja / V. Stahova // Agro-svit Ukraini. – 2010. – № 9/10. – S. 28–29.
7. Jacoby C. A review of the literature on the worldwide distribution, spread of, and efforts to eradicate the coypu / C. Jacoby, B. Leonard // Wildlife society bulletin. – 2002. – Vol. 30, № 1. – P. 162–175.

Переваривание корма молодняком нутрий при откорме

О.А. Кузьменко

По данным научно-хозяйственного опыта установлены показатели переваримости питательных веществ у молодняк черных нутрий на откорме при скармливании полнорационных полувлажных смесей.

Доказано, что лучше отсаженный молодняк нутрий в возрасте 6 месяцев при данном способе кормления переваривает безазотистые экстрактивные вещества (89,3 %) и органические вещества (83,8 %), что объясняется биологическими особенностями желудочно-кишечного тракта и способностью лучше переваривать крахмал и сахар. Переваримость сырого протеина составляла 76,7 % от общего содержания в кормовой смеси, а сырого жира – 69,3 %. Сырую клетчатку молодняк черных нутрий переваривает плохо, этот показатель составлял 48,5 % от содержания в полнорационной полувлажной смеси.

Ключевые слова: молодняк нутрий, откорм, корм, полнорационные полувлажные смеси, переваримость, обмен веществ, система кормления.

Надійшла 30.04.2015